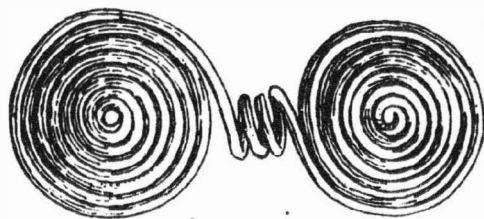

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV ČESKOSLOVENSKÉ AKADEMIE VĚD
POBOČKA V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ 1965

BRNO 1966

nommen worden sind.

Die Methode der Phosphatbodenanalyse geht aus der Tatsache hervor, dass an Stellen, wo sich Siedlungsobjekte befanden, der Phosphorgehalt im Boden weit grösser ist, als in der umliegenden Erde, was durch Anhäufung der organischen Überreste, die Phosphatverbindungen enthalten, verursacht ist. Aus der Phosphormenge kann die Länge der Existenz der Siedlung, die wahrscheinliche Lebensweise usw. gefolgert werden.

Durch die chemische Analyse der abgenommenen Bodenproben wurde bei beiden Hütten (Hütte E die grössere und Hütte M die kleinere) eine fast gleiche Menge an Phosphorpentoxid (P_2O_5) festgestellt. Der Raum zwischen den Hütten war etwas ärmer an Phosphor.

Aus den bisherigen Ergebnissen kann vorläufig keine endgültige Schlussfolgerung über die Funktion beider Hüttentypen getan werden. Es kann jedoch vorausgesetzt werden, dass beide Hütten ungefähr einem gleichen Lebensprozess der Urbewohner ausgestellt waren. In der nächsten Grabungssaison wird es notwendig sein, von diesem Standpunkt auch weitere entdeckte Hütten zu untersuchen.

- - -

Žárový hrob středodunajských popelnicových polí v Lužicích u Hodonína

Jiří Ř í h o v s k ý

Tab. 9

Koncem listopadu 1965 ohlásil majitel domu číslo 600 v Lužicích u Hodonína Karel Melichar pracovníkům archeologické expedice v Mikulčicích, že při kácení stromu na své zahradě (asi 25 m severozápadně od silnice vedoucí z Mikulčic - do Hodonína) objevil žárový hrob. Podle výpovědi nálezce jej tvořila velká amforovitá popelnice přikrytá miskou, mající při sobě středně velké osudí. Uvnitř popelnice se našly na vrstvě spálených kústek dvě bronzové jehlice, bronzový háček z udice a plochá bronzová břitva. V zásypu hrobu bylo roztroušeno několik střepů džbánku. Místo, kde se hrob našel, je v těsné blízkosti poštovní budovy, při jejíž stavbě se objevil jiný velatický žárový hrob (viz J. Říhovský, Velatický hrob z Lužic u Hodonína, AR XI 1959, 418-419, obr. 163).

Popisy nálezů:

Část bronzové jehlice s širší miskovitou hlavičkou a téměř kulovitým drobným vývalkem na krčku; zbývající část s hrotem je odlomená. Průměr hlavičky je 18 mm, průměr vývalku 6 mm, zachovaná délka 64 mm.

Zlomek bronzové jehlice s roztepanou hlavičkou svinutou ve spirálovité očko. Zachovaná délka je 28 mm, průměr hlavičky 9 mm.

Jehla bronzové jehlice bez hlavičky. Zachovaná délka je 129 mm.

Bronzový háček z udice. Hrot je opatřen zpětným háčkem a ploše roztepaná rukojeť ostrými záseky. Délka háčku je 48 mm.

Plochá bronzová břitva protáhlého půlměsícovitého tvaru s lomeným hřbetem a krátkou plochou rukojetí. Délka břitvy je 120 mm, šířka břitu 28 mm a šířka rukojeti 6 až 7 mm.

Amforovitá popelnice s odlomeným hrdlem (nebyla dosud laboratorně zpracována).

Dvouuchá lahvovitá amfora s prstencovitě zesíleným dnem, stlačeným tělem a vysokým prohnutým kuželovitým hrdlem. Výška 170 mm.

Vyšší kónická miska s krátce přehnutým a vodorovně seříznutým okrajem. Výška 70 mm.

Část džbánu s nožkovitě odsazeným dnem a nálevkovitým hrdlem. Výška 80 mm.

Kulturní a časové zařazení:

U amforovité popelnice schází hrdlo s okrajem a ze džbánu se pouze zachovala část nezdobené výdutě s nálevkovitým nasazením hrdla. Proto zůstává jediným chronologickým vodítkem nezdobené dvouuché osudí lahvovitého tvaru, postavené na prstencovitě zesílené dno. Tento tvar má celou řadu analogií téměř na všech známých pohřebištích i sídlištích počátečního stupně mladší (podolské) fáze středodunajských popelnicových polí. Tomuto datování plně odpovídají i všechny bronzové předměty.

Brandgrab der mitteldonauländischen Urnenfelderkultur in Lužice bei Hodonín. Ende November 1965 teilte der Besitzer des Hauses Nr. 600 aus Lužice bei Hodonín, Karel Melichar, Mitgliedern der archäologischen Expedition in Mikulčice mit, dass er beim Fällen eines Baumes in seinem Garten (ungefähr 25 m nordwestlich der aus Mikulčice nach Hodonín führenden Strasse) ein Brandgrab entdeckte. Nach Aussage des Finders bestand dieses aus einer grossen amphorenförmigen, mit einer Schüssel überdeckten Urne, bei der ein mittelgrosses Gefäss stand. In der Urne fand man auf der Schicht verbrannter Knochen zwei Bronzenadeln, einen bronzenen Angelhaken und ein flaches bronzenes Rasiermesser. In der Grabaufschüttung lagen verstreut einige Scherben eines Kruges. Die Stelle, wo das Grab gefunden wurde, ist in nächster Nähe des Postamtes, bei dessen Bau man ein anderes Velatice Brandgrab entdeckte (siehe J. Říhovský, Velatický hrob z Lužic u Hodonína, AR XI 1959, 418-419, Abb. 163).

Fundbeschreibung:

Teil einer Bronzenadel mit breiterem schüsselförmigem Kopf und fast kugeligem winzigem Knopf am Hals; der übrige Teil mit der Spitze ist abgebrochen. Der Durchmesser des Kopfes beträgt 18 mm, Durchmesser des Knopfes 6 mm, erhaltene Länge 64 mm. Bruchstück einer Bronzenadel mit flachgehämmertem spiralförmig zu

einer Öse gerolltem Kopf (Rollenkopfnadel). Erhaltene Länge 28 mm, Durchmesser des Kopfes 9 mm.

Bronzenadel ohne Kopf. Erhaltene Länge 129 mm.

Bronzener Angelhaken. Die Spitze ist mit einem Widerhaken und der flachgehämmerte Griff mit scharfen Kerben versehen. Länge des Hakens 48 mm.

Flaches bronzenes Rasiermesser: es ist länglich, halbmondförmig mit gewelltem Rücken und mit einem kurzen flachen Griff versehen. Länge des Rasiermessers 120 mm, Breite der Schneide 28 mm und Breite des Griffes 6 bis 7 mm.

Amphora mit abgebrochenem Hals.

Zweihenkelige Amphora mit einem hohen und engen kegelförmigen Hals. Höhe 170 mm.

Konische Schüssel mit kurz ausgezogenem und waagrecht abgeschnittenem Rand. Höhe 70 mm.

Teil eines Kruges mit abgebrochenem trichterförmigem Hals. Höhe 80 mm.

Kulturelle und zeitliche Einreihung:

Bei der amphorenförmigen Urne fehlt der Hals mit dem Mundsaum und von dem Krüglein blieb nur ein Teil des unverzierten Gefäßbauches mit dem trichterförmigen Halsansatz erhalten. Daher bleibt als einzige chronologische Richtschnur die unverzierte zweihenkelige flaschenförmige Urne, die einen Fussring hat. Diese Form hat eine Reihe Analogien auf fast allen bekannten Gräberfeldern und Siedlungen der Anfangsstufe der jüngeren (Podoler) Phase der mitteldonauländischen Urnenfelder. Dieser Datierung entsprechen auch alle bronzene Gegenstände.

- - -

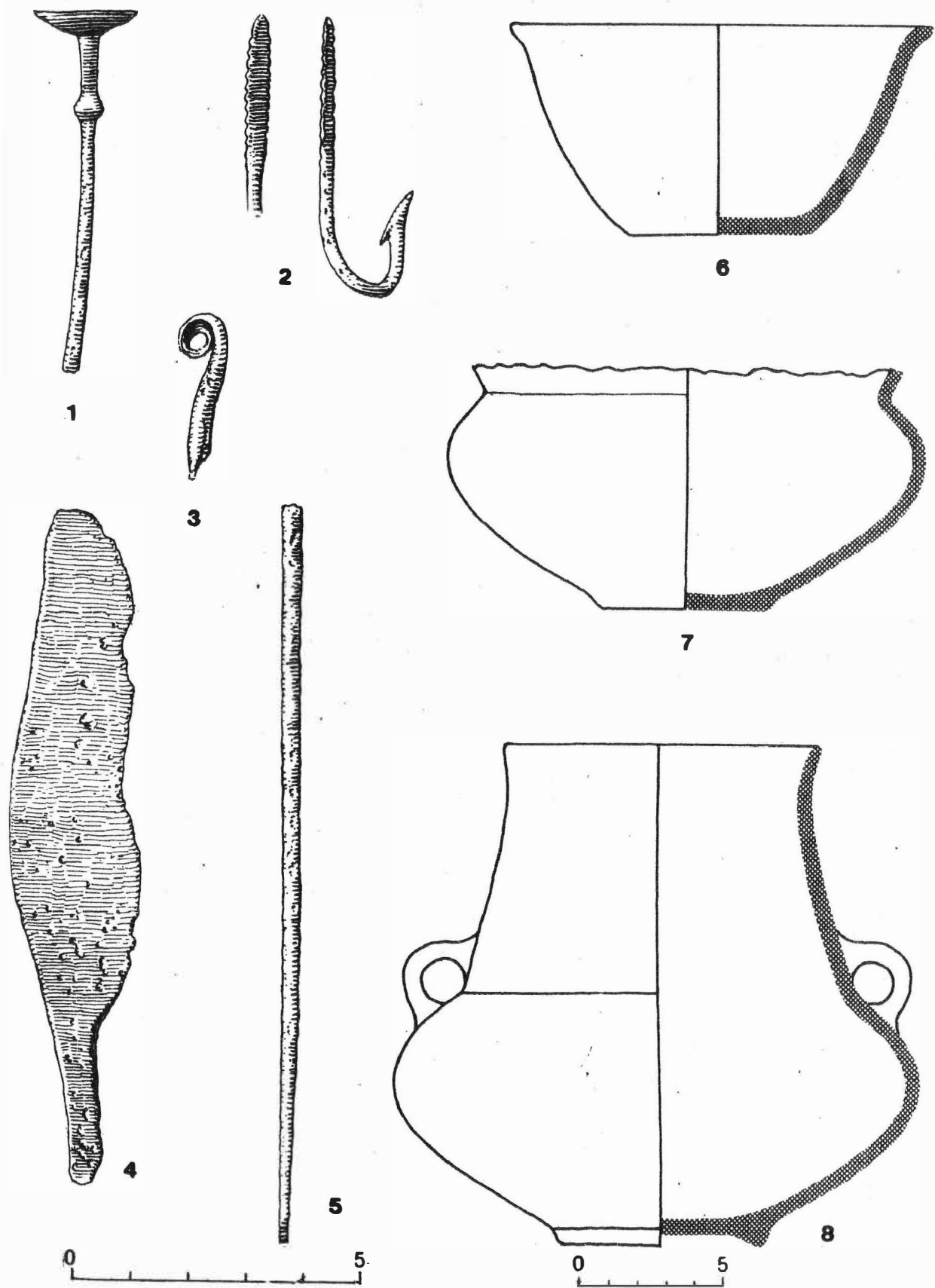
Průzkum v oblasti Pavlovských vrchů

Jiří Ř í h o v s k ý

Koncem dubna 1965 byla provedena druhá etapa průzkumu katastrů v oblasti Pavlovských vrchů: Klentnice, Bavor, Perné, Horních a Dolních Věstonic a Pavlova. Cílem průzkumu bylo zjistit stopy osídlení lidem středodunajských popelnicových polí, které by se vztahovalo ke známým opevněným osadám na Tatulové hoře, Kotlí a Děvině.

Na katastru Horních Věstonic jsme našli stopy dvou sídlišť s velmi drobným a převážně atypickým střepovým keramickým materiálem, který můžeme zařadit pouze rámcově do kultury popelnicových polí. Na dalším místě téhož katastru jsme našli krásně vypracovanou pazourkovou šípku a několik střepů kultury zvoncovitých pohárů a na jiném větší počet kulturních jam se středověkou keramikou.

Podle dosud zjištěných okolností můžeme vyslovit závěr, že osídlení lidem s kulturou středodunajských popelnicových polí se vedle známých opevněných osad

Tab. 9 Lužice (o. Hodonín). Nálezy ze žárového hrobu mladší (podolské) fáze středodunajských popelnicových polí. - Funde aus einem Brandgrab der jüngeren (Podoler) Phase der mitteldonauländischen Urnenfelderkultur.

P ř e h l e d v ý z k u m ů 1965

Vydává: Archeologický ústav ČSAV, pobočka v Brně,
Sádky osvobození 17/19.

Odpovědný redaktor: Prof. dr. Josef Poulík, DrSc

Redaktoři: Dr. A. Medunová, Dr. J. Ondráček, Dr. I. Peškař,
Dr. J. Říhový.

Překlady: Dr. R. Tichý a E. Tichá

Kresby: J. Jaša

Na titulní stránce: Bronzová ozdoba z hromadného nálezu z Loštic

Vydáno jako rukopis - 400 kusů - neprodejné.